

8060.

Jäkärnlän nummen kivikautisella asuin-
paikalla Maariassa kesällä 1922 toimitetuis-
sa kaivauksissa talteen tulleita löytöjä.

Sakari Pälsin kaivaukset.

Maaria.

Jäkärnlä.

S. Pälsin

I kaivaus

n:ot 1-4.

(40,66-41,57).

1. Vuorilajin kappale, iskeskelty,
kvartsin kappale, iskeskelty,
viisi vuorilajin sirpaletta,
yksi kvartsin sirpale,
I,II:10 santakuopan reunalta savi-
paakun läheltä.

2. Hietakiven palanen, levymäiseksi lohjennut,
reunassa pienen reiän jälki. 35, 22,7, 7 mm.
III:10 savipaakun pään kohdalta.

3. Kaksi saviastian palasta, toinen huokoinen,
ulkopinta pois lohjennut, toisessa näkyy ker-
rosliitos ja kampakoristeita,
vuorilajin sirpale,
kvartsin "
IV:1 lieden seuduilta.

(valok. 6265)

4. Kiviesineen teelmältä näyttävä vuorilajin
kappale, lattea, reunoista ympäri isketty
soikeaksi. 73,7, 54,2, 25 mm.
IV:7,8 pienen pyöreän lieden vie-
restä.

II kaivaus.

n:ot 5-19.

(39,32-39,95).

5. Kiviesineen kappale, sisältää osan hiottua
pintaa.
I:1 10 cm syvästä.

8060.
Maaria.
Jäkärkä.
S. Pälsin
II kaivaus.
N:ot 5-19.
(39,32-39,95).
6. Saviastian reunapalanen, kaivettaessa katkenut, koristeina leveitä kampaleimoja ja kaarevia syvennyksiä,
2 saviastian palasta, toinen reunasta, koristeina leveitä kampaleimoja ja lyhyitä viivoja.
I:2 ruudulla olleiden palaneiden kivien läheltä.
7. Saviastian palanen, koristeina leveitä ja karkeita kampaleimoja;
kiviesineen kappale, pieni osa hiottua pintaa näkyvissä;
I:6 kulttuurimaasta.
8. Suippokärkiseksi hiottu kivenliuska. 58,7, 26,8, 9,3 mm.
I:9 10 cm syvästä.
9. Hioimen kappale, kellertävää hietakiveä, näyttää kokonaisena olleen särmikkääksi kulutettu.
60,3, 37,8, 16,9 mm.
11 saviastian kappaletta, kolme liitoksesta lohjennutta palasta sopii yhteen, koristeina leveätä kampa.
I:10,11 kulttuurimaasta.
10. Kymmenkunta saviastianpalasta, nähtävästi samasta huokoisesta, leveillä kampa-aiheilla koristetusta astiasta.
I,II:4 kulttuurimaan pohjapuolelta.
11. Hioimen kappale, hietakiveä, viisi saviastian palasta, koristeina leveitä kampoja.

8060.

(11)

I,II:4,5 lieden vaiheilta, kulttuurimaan pintaosasta.

Maaria.

Jäkärkä.

S. Pälän

12.

Kahdeksan saviastian palasta, koristeina le-
veitä kampoja,

II kaivaus

neljä vuorilajin sirpaletta,

n:ot 5-19.

I,II:13-15 kulttuurimaasta.

13.

Saviastian palanen, huokoinen,

kolme vuorilajin sirpaletta,

kvartsin sirpale.

I-IV:11-14 kulttuurimaasta.

14.

Iskukivi, pitkäkäs luontainen kivénmukula,
jonka päät ja sivu ovat iskuista särkyneet.

139,5, 43,6, 36 mm.

hietakiven kappale, levymäinen.

III:1 kiveyksen reunasta, esineet
näkyvät valokuvassa n:o 3 alkupe-
räisillä paikoillaan.

15.

Hioimen osa, kellertävää hietakiveä, levy-
mäinen, kulunut epätasaisesti molemmilta puo-
lilta. 138, 88,5, 15,3 mm.

IV:4 kulttuurimaasta, 23 cm syvä-
stä.

16.

Kappale hiotusta kiviaseesta,

III:14 kulttuurimaasta.

17

Saviastian osa, n.100x

40 mm laaja useasta palas-
ta museossa liimattu
kokoon, savi huokoista,

(valok. 6266)

8060. (17) pinnalta tiilenväristä, ^{koristeet soikealla} sisältä mustaa, (kak-
Maaria. sihampaisella kampaleimalla painettuja ja
Jäkärkä. käyvät astian ympäri vaakasuorina vyöhykkeinä,
S. Pälsin saviastian palanen, suuruus 71×50 mm, huo-
II kaivaus koista savea, koristeina tyypillisen kampa-
n:ot 5-19. tyylin pitkistä kampaviivoista kokoonpantu-
ja kuvioita (vinoneliöitä?) ja yksi iso
kuoppa; karjalaista kampaa;
19 saviastian palasta, enimmäkseen pieniä,
koristeet leveätä kampaa.
III,IV:7,8 kulttuurimaasta.
18. Saviastian palasia, 17 kpl. yhdessä kivi-
rouhetta, toiset huokoisia, koristeet saman-
laisia kaksihampaisia kampaleimoja kuin n:on
17 isossa palasessa.
IV:4,5 kulttuurimaan pohjapuolel-
ta.
19. Saviastianpalasia, n.40 kpl., nähtävästi
kaikki samasta astiasta, savi sekoitettua
kivirouheella ja simpukankuorimurennuksella,
koristeet vaakasuoria, leveitä kampaviivoja.
IV:7,8 kulttuurimaan pohjalta
43 cm syvästä.
- II:n kaivauksen 20. Saviastian palasia, 18 kpl., nähtävästi sa-
lisäkaivaus. masta, huokoisesta astiasta, koristeina on
n:ot 20-27. syviä kuoppia.
(38,62-39,32). C:14 kiveyksestä yhdestä koosta.
21. Neljä hioimen kappaletta, ohuenlaisia, punerta
vaa hietakiveä; kvartsin iskos.
C,D:15 kiveyksen yläpuolelta.

8060. 22. Kiven iskos, näyttää pyöreäksi muodostetulta, Maaria. hioimen kappale, hietakiveä, Jäkärkä. kaksi kiven sirpaletta. S. Pälsin B-D linjain kiveyksestä. II:n kaivauksen
- lisäkaivaus. 23. Kiven iskos, lattea, mahdollisesti pienen n:ot 20-27. teräkalun teelmä, 82,7, 55, 19,7 mm. B:16 kiveyksestä.
24. Hioimen kappale, kellertävää hietakiveä, paksu, toiselta puolelta kulutettu, rakoillut nähtävästi tulessa. C:15 kiveyksestä.
25. Hioimen kappale, punertavaa hietakiveä, levymäinen, toiselta puolelta kehähionnan kulluttama. 195, 149, 17 mm. C:15 kiveyksestä.
26. Teelmä, kolmelta taholta tasaiseksi isketty, yhdellä sivulla ja päissä luontainen kiven pinta. 105,6, 55, 52,3 mm. D:14 kiveyksestä.
27. Kovasin, kellertävää hietakiveä, ohut, epä-säännöllisen kuusikulmainen, toisella lappeella ja yhdessä kohdassa reunaa hionnan kullutusta. 80,6, 67,7, 11,7 mm. D:16 kiveyksen tasalta.
- III kaivaus 28. Saviastian palasia, 20 kpl., savi huokoista, n:ot 28-79. murenevaa, yhdessä palasessa pykälälliseksi painettu liitos, koristeet isoja kuoppia ja hienoa kampa.

8060. (28) A:9 yhdestä koosta, limittäin tois-
Maaria. tensa päältä, kulttuurimaan pinta-
Jäkärkä. osasta.
- S. Pälsin
- III kaivaus 29. 12 saviastian palasta, huokoisia, kuopilla
n:rot 28-79. ja hienolla kammalla koristettuja, nähtäväs-
ti edellisessä n:ossa lueteltuun astiaan kuu-
luneita.
- I:10 yhdestä koosta, kulttuuri-
maan pintaosasta.
30. Kolme saviastian palasta, huokoisia, kuopil-
la ja hienolla kammalla koristettuja,
kvartsin iskos.
- II:10 nokilieden reunalta, 45 cm
syvästä, maata valokuvausta varten
tasotettaessa.
31. Kaksi hioimen kappaletta, kellertävää hieta-
kiveä.
- III:2 kiveyksen yläpuolelta.
32. Saviastian palasia, 18 kpl., huokoisia ja hau-
raita, koristeina erilaisia kuoppia,
1 vuorilaji-iskos.
- III:4 kivien välistä, löytökohta I
33. Neljä saviastian palasta, koristeina kuoppia
ja leveitä kampaviivoja, 1 pala vanhaa
III:4 kivien raoista, löytökohta II tyyliä.
34. Kymmenkunta saviastian palasta, koristeina
kuoppia, leveitä ja kapeita kampaviivoja ja
=leimoja.

8060. (34) III,IV:3,4 kiveyksestä I:n kart-
Maaria. taanpanon tason yläpuolelta.
Jäkärkä.
- S. Pälsin 35. Hioimen pää, punertavaa hietakiveä, ollut
III kaivaus lattea ja pitkäkäs, toisella lappeella ja reu-
n:rot 28-79. noissa hiontakulutusta, ollut tulessa,
kolme saviastian palasta, eri astioista, ko-
risteina isoja ja pieniä kuoppia, viivoja ja
leveätä kampaa,
vuorilajin iskos, soikea.
I,II:4 kiveyksen reunalta.
36. Kiviesineen osa, nähtävästi pienen taltan kes-
kiosa, sahattu. 37,8, 30, 7,7 mm.
I:3 kiveyksen reunalta.
37. Nuolenkärki, vaaleanharmaata piitä, kapea,
kannassa nirkot, ruoto katkennut. 62,9, 15,6,
5,3 mm.
I:5 kulttuurimaan pintaosasta.
38. Hioimen kappale, kellertävää hietakiveä, paksu.
II:3 25 cm syvästä.
39. Kiviesineen osa, näyttää päällimmiten hiotun
kirveen kannalta.
II:3 kiveyksestä.
40. Hioin, luontainen, lattea, hietakiven kap-
pale, jonka yhdessä sivussa näkyy hiontakul-
lutusta.
II:5 kiveyksestä.

8060.
Maaria.
Jäkärälä.
S. Pälsin
III kaivaus
n:rot 28-79.
41. 12 saviastian palasta, huokoisia ja tiiviitä, koristeina leveätä kampaa, hioimen kappale, hietakiveä, paksu, 4 vuorilajin sirpaletta.
II-IV:2,3 kiveyksestä.
42. Iskukivi, pyöreä ja lattea, 4 hioimen kappaletta, hietakivisiä, eri paksuista hioimista.
III,IV:3,4 kiveyksestä ja sen vierestä.
- Pohjal. kirves,
sarvivälkegneissiiä.
43. Kirveen kappale, käsittäen osan pyöreätä terää ja vähän tasaiseksi hiottua kylkeä.
III:3 kivien alta.
44. Nelisenkymmentä saviastian palasta, tiiviitä ja huokoisia, koristeet leveitä kampaviivoja ja leimoja.
III:4 kiveyksestä, isojen kivien vierestä ja alapuolelta.
45. Taltta, pieni, lattea, kanta katkennut. 45, 31,4, 8,3 mm. Fylliittiä.
I:7 30 cm syvästä.
46. Liuskenuolenkärjen kanta, leveähkö, ohut, lape harjaton. 28, 12,8, 3,6 mm. Fylliittiä.
II:10 25 cm syvästä.
47. Renkaan kappale, ^{vihertävän} päässä reikä, harmaata kiveä, hyvää tekoa, alkuperäinen läpimitta n. 75 mm, nykyiset mitat 58, 10,7, 4,5 mm.
II:12 n. 20 cm syvästä.
- Aunuksel.
vuoril.?

8060. 48. Hioin, kellertävää hietakiveä, paksu epäsään
Maaria. nöllinen, yhdeltä sivulta kulutettu. 102, 65,
Jäkärkä. 50,5 mm. (Vanha tyyppi).
S. Pälsin II:8 kulttuurimaasta.
III kaivaus.
n:rot 28-79. 49. Kirves, kapea ja paksu, terä särkynyt, esine
näyttää loppuun kulutetulta. 81, 34,6, 26,3
mm. Oliv.diab. Satakunnan keskirak.
II:12 25 cm syvästä.
50. Keihäänkärki, kvartssia, lyhyt ja leveä, sui-
pon soikea, lappeet huonosti iskettyt. 64,4,
36,1, 12 mm.
II:13 n. 25 cm syvästä.
51. Kirveen kappale, osa pyöreäksi hiottua kyl-
keä näkyvissä.
II:14. kulttuurimaasta.
52. Kovasin, hietakiveä, pieni, lattea, puolipyö-
reä. 40,4, 18, 8,4 mm,
hioimen kappale, levymäinen,
2 sirpaletta hiotuista kiviesineistä.
I, II:13,14 kulttuurimaan pintapuol-
elta.
53. Saviastian palasia, 17 kpl., kolmesta eri as-
tiasta:
a) savi karkealla kivirouheella sekoitettua,
koristeet kaksoiskuoppia,
b) savi hienoa, tiivistä, koristeet hienoa
kamppa ristikkoina ja kuoppia,
c) savi huokoista, koristeina isoja ja pie-
niä kuoppia.

8060. (53) I,II:13,14 kulttuurimaan pinta-
Maaria. puolelta.
Jäkärä.
- S. Pälän III kaivaus n:rot 28-79.
54. Taltan teelmä, lattea, lappeilta hioskeltu.
61, 31,1, 16 mm.
II:12 kulttuurimaan pintaosasta.
55. Kaksi hioimen kappaletta, hietakiveä, toinen paksu, toinen levymäinen.
I,II:12 kulttuurimaan pintaosasta.
56. Kirves, nelisivuinen, särmät pyöristetyt, kauttaaltaan hiottu, teräkulmat tasoitettu uusintahionnalla, lähes elliptinen poikkileikkaus. 114,7, 63,3, 34,3 mm.
III:6 15 cm syvästä lappeeltaan.
57. Kiviaseen osa, käsittää vähän kapeata kylkeä ja kuperia lappeita.
IV:1 kulttuurimaasta.
58. Hioin, kellertävää hietakiveä, särmikkääksi kulutettu. 82, 48,7, 29,4 mm.
IV:6 30 cm syvästä.
59. Taltta, pieni, lattea, loppuun kulutettu, terän suuta isketty. 33, 34,2, 10,8 mm.
IV:7 10 cm syvästä.
60. Laakahioimen puolisko, punertavaa hietakiveä, toinen puoli kulutettu kieputushionnalla.
198, 235, 61 mm.
IV:8 33 cm syvästä, lappeeltaan.

8060.

Maaria.

Jäkärkä.

S. Pälsin

III. kaivaus

n:rot 28-79.

61. Saviastian palasia, 17 kpl., joiden joukossa reunapaloja ainakin neljästä eri astiasta, savi tiivistä ja huokoista, koristeet kapeita kampa- viivoja, sileitä viivoja ja isoja kuoppia, yksi reunapalanen taivutettu, kolme hioimen kappaletta, hietakivisiä, levymäisiä, pyöreähkö kiven iskos.

III,IV:7,8 kulttuurimaasta.

62. Kuusi saviastian palasta, kahdesta astiasta, savi tiivistä ja huokoista, koristeet kuoppia ja viivoja, kaksi hioimen kappaletta, vuorilajin sirpale.

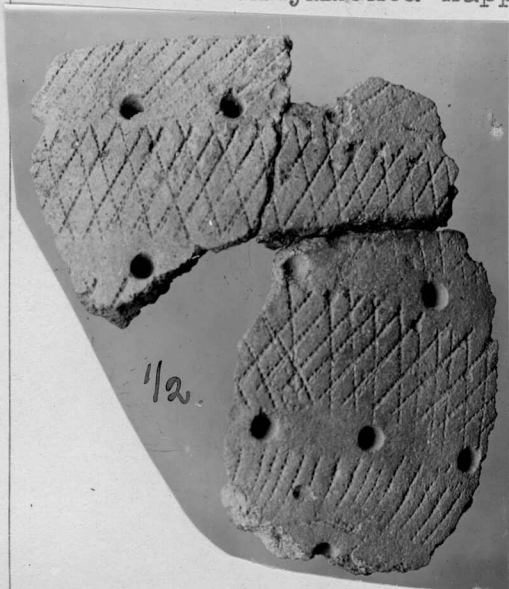
I,II:7,8 kulttuurimaan pintaosasta.

63. Saviastian palasia, nelisenkymmentä, enimmäkseen huokoisia, koristeet kuoppia, viivoja ja ja hienoa kampa- ja hioimen kappale, vuorilajin iskos.

I,II,III:8,9 kulttuurimaan pohjapuolelta.

64. Saviastian palasia, kolmessa laatikossa, kuutisenkymmentä kappaletta kaikkiaan, kahdesta astiasta, savi huokoista, koristeet hienoja kampa- viivoja ja kuoppia.

IV:8 yhdestä koosta, 40-55 cm syvästä.

8060.
Maaria.
Jäkärkä.
S. Pälsin
III kaivaus
n:rot 28-79.
65. Saviastian palasia, 14 kpl. huokoisia, hienolla ja leveällä kampaviivalla sekä kuopilla koristettuja.
III:9 kulttuurimaasta.
66. Saviastian palasia, 8 kpl., huokoisia, koristeet kuoppia ja viivoja, hioimen kappale, punertavaa hietakiveä, molemmilla puolilla kehähionnan kulutusta, 2 kvartsin sirpaletta.
II, III:10, 11 kulttuurimaan pohjapuolelta, nokilieden yläpuolelta.
67. Kymmenkunta saviastian palasta, tiiviitä ja huokoisia, koristeina kuoppia ja viivoja, hiontalevyn kappale, hietakiveä, 2 vuorilajin iskosta, kvartsin iskos.
IV:10 n.20 cm syvästä.
68. Viisi saviastian palasta, koristeet kampaviivoja ja kuoppia.
IV:10 40 cm syvästä.
69. Renkaan kappale, poikkileikkaus suiponsoikea, hyvää tekoa, toisessa päässä nuoran lovi; läpimitta alkuaan ollut 55 mmⁿ vaiheilla, nykyiset mitat: 37,5, 9,3, 4,4 mm.
IV:11 kulttuurimaan pinnasta heti turpeen alta.
70. Taltoa, latteaa, nelisivuinen, poikkiteräinen, kantaan kapeneva, hienoa diabasia. 33,6, 30, 10,5 mm. ---- IV:12, 33 cm syvästä.

8060.

Maaria.

Jäkärkä.

S. Pälsin

III kaivaus

n:rot 28-79.

(valok. 62(67)-
-68)

71. 22 saviastian palasta, huokoisia, kaikki samasta, pienillä kuopilla koristetusta astiasta; seuraavan n:ron astianpalaset kuuluvat samaan astiaan.

IV:12 20-30 cm syvästä.

vrt. Joenlähteme,
Viro.

72. 18 saviastian palasta, yhdessä kampakoriste,

muut samanlaisilla pienillä kuopilla koristettuja kuin edellisen n:ron ja samaan astiaan kuuluvia,
pienen hioimen kulma, hietakiveä.

IV:12 n.20 cm syvästä.

73. Viisi saviastian palasta, yhdessä viivakoristeita,
kolme hietakivistä hioimen kappaletta, levymäisiä,
kvartsin kappale.

II, III:12-14 kulttuurimaan pohjapuolelta.

74. Viisi saviastian palasta, huokoisia, koristeina kuoppia ja leveitä kampoja,
kaksi vuorilajin iskosta, soikeiksi muodostettuja,
kappale kvartsia.

V, VI:4,5 kulttuurimaan pintapuolelta.

8060.
Maaria.
Jäkärä.
S. Pälsin
III kaivaus
n:rot 28-79.

75. 10 saviastian palasta, yksi tiivisaineinen ja kampaviivariveillä koristettu, toiset huokoisia ja harvoilla kuopilla koristettuja, *(valok. 6265)* vuorilajin iskos, soikea, hioimen kappale, hietakiveä. Koekaivauksesta III:n kaivauksen 1-4 ruutujen kohdalta, kulttuurimaan pintaosasta.

76. Yhdeksän saviastian palasta, huokoisia, kampaviivoilla ja kuopilla koristettuja, kaksi sirpaletta pyöreäpintaisista kiviesineistä, vuorilajin iskos.

N:ossa 8060:75 mainitusta koekaivauksesta, kulttuurimaan pintaosasta.

77. Kahdeksan saviastian palasta, huokoisia, kampaviivoilla ja kuopilla koristettuja, lattea, ja soikea vuorilajin iskos.

Edellämainitusta koekaivauksesta, kulttuurimaan pohjapuolelta.

78. Kovasin, hietakiveä, paksu, yhdeltä taholta kulutettu, katkennut. 84, 64, 39,6 mm.

III:n kaivauksen 13-15 ruutujen kohdalta santakuopasta.

79. Levyhioimen osa, hietakiveä, toisella puolella jälkiä kehähionnasta. 138, 159,5, 22 mm.

Löytö =n:ro 8060:78.